

ҲУКУМАТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ҚАРОР

Дар бораи Тартиби таъмини кумаки тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ

Мутобиқи [моддаи 181](#) Кодекси тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Тартиби таъмини кумаки тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ тасдиқ карда шавад ([замима](#) мегардад).

2. Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, корхона, муассиса ва ташкилотҳо, новобаста аз шакли моликият, иҷрои қарори мазкурро таъмин намоянд.

Раиси

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе,
аз 26 феввали соли 2022, № 64
Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 26 феввали соли 2022, № [64](#)
тасдиқ шудааст

Эмомалӣ Раҳмон

Тартиби таъмини кумаки тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ

1. Тартиби таъмини кумаки тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ (минбаъд - **Тартиб**) тартиби бо кумаки тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоӣ таъмин намудани шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳиро муайян менамояд.

2. Расонидани кумаки тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ дар шаклҳои зерин кафолат дода мешаванд:

- кумаки тиббии рӯҳии таъхирнопазир;
- кумаки машваратӣ ташхисӣ, табобатӣ, пешгирикунанда, тавонбахшии саломатӣ дар шароити беморхонавӣ ва берун аз он;
- тамоми намудҳои экспертизаи бемориҳои рӯҳӣ, муайян намудани корношоҷии муваққатӣ;
- нафақа, кумаки иҷтимоӣ маишӣ ва мусоидат оид ба бакортаъминкунии шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ;
- ҳалли масъалаҳои васоят;
- маслиҳат оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ ва дигар намуди ёрии ҳуқуқӣ дар муассисаҳои бемориҳои рӯҳӣ ва рӯҳу асаб;
- беҳтар кардани шароити иҷтимоӣ маишии маъҷубон ва пиронсолони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ, ҳамчунин нигоҳубини онҳо;
- таълими маъҷубон ва ноболиғони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ.

3. Кумаки тиббии рӯҳиро муассисаҳои бемориҳои рӯҳӣ (рӯҳу асаб) новобаста аз шакли моликият, дар ҳамкориҳои зич бо хадамоти маҳаллии кумаки аввалияи тиббию санитарӣ ва мақомоти ҳифзи иҷтимоӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мерасонанд.

4. Мутахассисони тибби оилавӣ дар соҳаи кумаки аввалияи тиббию санитарӣ, ки аз тайёрии махсус гузаштаанд, барои ташҳиси бемориҳои рӯҳӣ ва таъбиқи ҳолатҳои рӯҳафтадагӣ бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ҳуқуқ доранд.

5. Муқаррарнамудани экспертизаи бемории рӯҳӣ, қабули қарор ва додани ҳулоса барои баррасии судии масъалаи расонидани кумаки ғайриихтиёрии тиббии рӯҳӣ аз ҷониби комиссияи табибони бемориҳои рӯҳӣ амалӣ карда мешавад.

6. Намудҳои кумаки тиббии рӯҳӣ:

- азназаргузарониҳои аввалияи тиббии рӯҳӣ;

- азназаргузарониҳои тиббии рӯҳии шахс;

- кумаки дармонгоҳии тиббии рӯҳӣ;

- кумаки беморхонавии тиббии рӯҳӣ;

- кумаки тиббию иҷтимоӣ дар муассисаҳои рӯҳу асаби соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ.

7. Азназаргузарониҳои аввалияи тиббии рӯҳӣ аз ҷониби равонпизишк муоина намудани шахсе мебошад, ки қаблан кумаки тиббии рӯҳӣ нагирифтааст ё аз мушоҳидаи диспансерӣ озод карда шудааст. Азназаргузарониҳои аввалияи тиббии рӯҳӣ барои муайян кардани мавҷудияти бемории рӯҳӣ ва зарурати расонидани ёрии тиббии рӯҳӣ гузаронида мешавад. Азназаргузарониҳои аввалияи тиббии рӯҳӣ ҳамчунин дар ҳолатҳои гузаронида мешавад, ки амалии шахс метавонад:

- боиси расонидани зарари воқеӣ ба саломатии ӯ шавад ё метавонад ба ӯ ва атрофиёнаш зарари ҷиддии маънавӣ ё моддӣ расонад;

- боиси хавфнокии ӯ барои худ ва атрофиён гардад.

8. Дар ҳолатҳои пешбининамудаи банди 7 Тартиби мазкур қарор дар бораи азназаргузарониҳои тақрорӣ аввалияи тиббии рӯҳии шахс аз ҷониби комиссияи табибони бемориҳои рӯҳӣ ё суд қабул карда мешавад. Аз рӯи натиҷаҳои азназаргузарониҳои тақрорӣ аввалияи тиббии рӯҳӣ дар бораи ҳолати саломатии рӯҳии шахс ҳулоса дода мешавад.

9. Кумаки дармонгоҳии тиббии рӯҳӣ ба шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ вобаста ба нишондодҳои тиббӣ дар шакли ёрии машваратӣ таъбиқи ё назорати диспансерӣ расонида мешавад.

10. Ёрии машваратӣ таъбиқи ба истиснои ҳолатҳои пешбинӣ намудаи қонунгузорӣ бо розигии шахс ё намоёндаи қонунии он расонида мешавад.

11. Назорати диспансерӣ дар ташкилотҳои таболатию профилактикӣ ба амал бароварда мешавад. Ташкилотҳои таболатию профилактикӣ, ки кумаки дармонгоҳии тиббиро мерасонанд, вазифаҳои зеринро иҷро мекунанд:

- азназаргузарони аввалияи тиббии рӯҳӣ;
- кумаки машваратӣ ташхисӣ, таболатӣ ва пешгирикунандаи бемориҳои рӯҳӣ;
- мушоҳидаи диспансерӣ;
- кумаки иҷтимоӣ маишӣ ва ҳуқуқӣ;
- муайян намудани корношоҷии муваққатӣ;
- иштирок дар ҳалли масъалаҳои васоят ва дар ҳолатҳои зарурӣ анҷом додани ин амал нисбат ба шахсоне, ки ғайри қобили амал эътироф шудаанд;
- ҳамкорӣ бо беморхонаҳои бемориҳои рӯҳӣ доир ба масъалаҳои дар беморхона хобонидан, ҷавоб додан ва таҳти назорати минбаъда гирифтани, инчунин муттасили дар таболат ва омодагардонии меҳнати шахсоне, ки гирифтори бемориҳои рӯҳианд;
- ҳамкорӣ бо мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар қори пешгирии кирдори барои ҷомеа хавфноки шахсони рӯҳан бемор;
- ҳамкорӣ бо табибони дорӣ таҷрибаи умумӣ (табибони оилавӣ) дар соҳаи кумаки аввалияи тиббӣ санитарӣ доир ба масъалаҳои ташхиси бемориҳои рӯҳӣ ва расонидани ёрии таъҷилӣ ҳангоми сар задани ин гуна бемориҳо.

12. Мавҷуд будани бемории рӯҳӣ, ки муоина ё таболатро тақозо намуда, дар шароити дармонгоҳӣ (берун аз беморхона) гузаронидани онҳо имконнопазир аст, барои дар беморхонаи бемориҳои рӯҳӣ хобонидани шахс асос шуда метавонад.

13. Муассисаҳои таболатию профилактикӣ, ки ёрии беморхонавӣ мерасонанд, амалҳои зеринро анҷом медиҳанд:

- таболат ва барқарорсозии иҷтимоӣ меҳнати шахсони гирифтори бемориҳои рӯҳӣ;
- ташхиси клиникӣ шахсони дар беморхона хобонидашуда барои муайян кардани ҳолати саломатии рӯҳии онҳо ва муқаррар намудани ташхис;
- гузаронидани экспертизаҳои тиббии рӯҳии меҳнатӣ, ҳарбӣ, қобили амал ва судӣ;
- ёрии иҷтимоӣ маишӣ.

14. Барои ҷойгир намудани пиронсолон ва маъҷубон, аз ҷумла нобилиғон дар муассисаҳои дахлдори рӯҳию асаби мақомоти ҳифзи иҷтимоӣ аҳоли хулосаи комиссияи машваратӣ табибони бемориҳои рӯҳии муассисаи давлатӣ тандурустӣ ва санади муассисаҳои мақомоти ҳифзи иҷтимоӣ аҳоли дар хусуси мавҷуд будани бемории рӯҳӣ асос мебошад.

15. Шахсони дар банди 14 Тартиби мазкур пешбинишуда дар муассисаҳои дахлдори рӯҳию асаби мақомоти ҳифзи иҷтимоӣ аҳоли

ихтиёран тибқи аризаи хаттӣ, ноболиғон тибқи аризаи намояндаи қонунӣ ва шахсони ғайри қобили амал эътирофшуда бо қарори суд ҷойгир карда шуда, тартиби нигоҳдории онҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ таҳия ва тасдиқ карда мешавад.

16. Таъмини ҳифзи иҷтимоии шахсони гирифтагони бемориҳои рӯҳӣ, ки дар сархатҳои чорум, панҷум, шашум, ҳафтум ва ҳаштуми банди 2 Тартиби мазкур пешбинӣ шудааст, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба амал бароварда мешавад.

17. Вазорату идораҳои дахлдор ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар доираи ваколатҳои муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи Тартиби мазкур барои расонидани кумаки тиббӣ ва ҳифзи иҷтимоии шахсони гирифтагони бемориҳои рӯҳӣ масъул мебошанд.